

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

ראה

שיחות קודש
מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה
הי' תהא שנת סגולות המשיח
שנת הק"ד לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

משיחות ש"פ ראה, א' דר"ח אלול ה'תנש"א

„ראה אנכי נותן לפניכם היום“:

„ראה“ - ראי' שלמעלה משמיעה [„אינה דומה שמיעה לראי'“⁶, שלכן „אין עד נעשה דיין . . כיון דחזויהו . . לא מצו לי' זכותא“⁷, משא"כ כששומע (הדיין) מפי עדים שראו הדבר], ומהחילוקים שביניהם - ששמיעה היא מלמטה למעלה, שתופס פרט לאחר פרט, עד לכללות הענין, וראי' היא מלמעלה למטה, שתופס מלכתחילה כללות הענין, ואח"כ פרטי הדברים⁸.

„אנכי“ - „הודעת⁹ עצמותו ומהותו (זה שפונים אליו באמירת „אנכי“) . . דרך הגבהה והתנשאות“ (מלמעלה למטה), שזהו החילוק שבין „אני“ ל„אנכי“ (אף שפירושם ורוב אותיותיהם (א' נ' י') שוים), ש„כשמודיע סתם אומר אני פלוני, וכשמודיע דרך הגבהה והתנשאות אומר אנכי, כמו אנכי¹⁰ הרואה“¹¹, וכמודגש ב„ההפרש שבין אני לאנכי (בהוספת האות כ"ף“¹², שמורה על

א. פרשת ראה קורין לעולם בזמן השייך לחודש אלול; ברוב השנים - בשבת מברכים חודש אלול (שבו נמשכת ברכה על ובכל ימי עניני חודש אלול), ובכמה שנים - כבשנה זו - (ביום א' דראש חודש אלול (שכולל כל הימים והענינים חודש אלול)).

וצריך להבין הקשר והשייכות דפרשת ראה לחודש אלול (כידוע² שזמני השנה שייכים להפרשיות בתורה שקורין בהם) - דלכאורה הם אדרבא ענינים הפכיים זמ"ז: ענינו של חודש אלול - „אני לדודי ודודי לי“³, ר"ת אלול⁴ - עבודת האדם מלמטה למעלה, (שהאדם מתעורר להתקרב להקב"ה), ועי"ז ולאח"ז נעשה „ודודי לי“ (ההתגלות דהקב"ה להאדם).

ואילו בפרשת ראה - „ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה“⁵ - מודגשת ההמשכה מלמעלה למטה (שהקב"ה נותן להאדם).

ב. ויש להוסיף בהדגשת ההמשכה מלמעלה למטה - בכל פרטי התיבות

(6) ראה מכילתא יתרו י"ט, ט.

(7) ר"ה כו, רע"א.

(8) ראה תו"א ר"פ משפטים (עה, א).

(9) אוה"ת תבוא ע' תתרע"א.

(10) שמואל"א ט, יט. וראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' יד.

(11) ועאכ"כ „ראה אנכי“ - כי „אנכי הרואה“ אמר שמואל על נבואתו (ראי') גם בשייכות לדברים גשמיים, כבנוד"ד, ששאל הלך לשמואל לדרוש על דבר האתונות אשר נאבדו לאביו (ועאכ"כ בנוגע לנבואה (ראי') להבדיל דמעשה מרכבה, ועד לדרגת הנבואה דמשה); משא"כ ב„ראה אנכי“ - קאי „אנכי“ על מהותו ועצמותו ית', „אנכי מי שאנכי“, שנמשך ומתגלה לכא"א מישראל באופן של ראי', כבמתן-תורה (ראה לקו"ת ריש פרשתנו. שם יח, סע"ד).

(12) ואף שאות כ"ף מורה על כ"ף הדמיון (כמו „אני“) - יש לומר, שבנוד"ד הדמיון ד„אנכי“

(1) ראה לקו"ת דרושים לר"ה נת, סע"א. עטרת ראש שער ר"ה ספ"ב. ומרומז גם במשנה (ריש מסכת ר"ה) באחד בניסן ר"ה למלכים ולרגלים - שרגל שבו הוא באמצע החודש (ראה גמרא שם ד, א).

(2) ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב (רצו, א) „בכולן יש שייכות לאותן הפרשיות שחלות בהן“, וכפתגם אדמו"ר הוקן ש„צריכים לחיות עם הזמן“, הפרשה בתורה שקורין באותו זמן (ספר השיחות תש"ב ע' 29 ואילן. היום יום" ב חשון).

(3) שה"ש ו, ג.

(4) אבודרהם סדר ר"ה ופירושה פ"א. ראשית חכמה שער התשובה פ"ד (קטו, ב). פע"ח שער ר"ה פ"א. ב"ה לטור או"ח סתקפ"א (ד"ה והעבירו). של"ה במסכת ר"ה שלו (ריג, א). לקו"ת פרשתנו (לב, א). ועוד.

(5) ריש פרשתנו (יא, כו).

ונצחי (מבלי הבט על מעמדו ומצבו של התחתון).

„ברכה” - שענינה המשכה (ברכה מלשון המשכה²⁰) מלמעלה למטה, ועד לשלימות הברכה מדרגא נעלית ביותר שהיא בבחי' סתום שלכן נאמרת בלשון דהיפך הברכה (כהמשך וסיום הכתוב לאחרי „ברכה”), כ„ענין²¹ האגדה במסכת מו”ק²² ששלח רשב”י את בנו לר' יונתן ור' יהודה שבירכו אותו, אמרו לו כו', ובא הבן לרשב”י ואמר שציערו אותו עד שפירש לו אביו שזהו הכל בברכות²³ . .

(20) תו”א מקץ לו, ג. ובכ”מ. וראה לקו”ת פרשתנו יט, רע”א.

(21) אוה”ת פרשתנו ע' תרמ”ו. וראה גם לקו”ת בתוקותי מה, ב.

(22) ט, ב.

(23) ומעלה יתירה בנדוד - שע”י ההקדמה ד„ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה” שוללים מלכתחילה הצער והעגמת נפש מהקט”ד דהיפך הברכה אפילו לזמן קצר (ולא כבעובדא דבנו של רשב”י ש„ציערו אותו” עד שפירש לו אביו שזהו הכל בברכות) - כיון שגם צער של יהודי לזמן קצר בלבד נוגע עד למחשבה הקדומה דא”ק!

(* ראה חזדא”ג מהרש”א (מו”ק סס), שגם הוא לא חשדן שהיו מקללים אותו ובודאי יש להם כוונה אחרת בזה („לטובה ולברכה”), אבל כיון שלא הבין דבריהם . . ציער עצמו שלא הבין כוונת דבריהם” (והם עשו כן לחזודי לידע אם יבין כוונת דבריהם”), ומוסיף (אף שמסיים ש„חזק קצת”), „ושמעתי עוד בזה שעשו כן כדי שיבאו לאביו ויפרשו לו כוונתם לברכה ותחול הברכה עליו גם מאביד”.

ועפ”ז: אף שאצל בנו של רשב”י לא הי' צער מהקט”ד דהיפך הברכה (שלא חשדן שהיו מקללים אותו), מי”מ, שי”ך כאן צער מהקט”ד דהיפך הברכה אצל הלומדים סוגיא הנ”ל (חזל מ.בן חמש עשרה לגמרא) שזקוקים להודעת רשב”י שזהו הכל בברכות (שמקדים שלילת הקט”ד דהיפך הברכה לפני פירוש הברכות) כיון שאינם מבינים שלשון חכמים הוא ברמז (ועפ”ז יומתק דיוק הלשון „צעורי צעור” בלשון רבי, שכולל גם צערם של הלומדים מצד הקט”ד דהיפך הברכה).

הכתר¹³ ששם עיקר הרוממות והתנשאות”.

„נותן” - מלמעלה למטה, ו„נותן” דייקא, „כל הנותן בעין יפה הוא נותן”¹⁴. „לפניכם” - שפירושו לפנימיותכם¹⁵, שבוה מודגשת יותר ההמשכה מלמעלה למטה, שבאה תחילה לבחי' הפנימיות, ואח”כ נמשכת גם בבחי' החיצונית (דלא כהסדר דמלמטה למעלה, מן החיצונית אל הפנימיות).

„היום” - שמורה על האור והגילוי, כמ”ש¹⁶, „ויקרא אליקים לאור יום”, ומורה גם על הנצחיות, ש„ארו”ל¹⁷ כל מקום שנאמר היום הוא נצחי ולעולם גם היום הזה¹⁸, היום ממש¹⁹, דכיון שההמשכה היא מלמעלה למטה ה”ה באופן קבוע

ל„אני, הוא למעליותא, כיון ש„אנכי” נעלה יותר (ועד באין ערוך) מ„אני”. ע”ד הפירוש במ”ש „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות”, שכ”ף הדמיון היא למעליותא, באופן של „נפלאות” לגבי „ימי צאתך מארץ מצרים” (זח”א רסא, ב. אוה”ת נ”ך ח”א ע’ תפז. וש”נ).

(13) „כ” ר”ת כתר, וכן עשרים הוא גימטריא כתר” (לקו”ת ש”ה”ש לה, ג. ועוד).

(14) ראה ב”ב נג, א. א. סה, א. עא, סע”א. רמב”ם הל’ מכירה פכ”ה ה”ד. הל’ זכ”י ומתנה פ”א הכ”ב.

(15) ראה לקו”ת פרשתנו יח, סע”ד: לפניכם בבחי' פנים שלכם. וראה גם עירובין נד, ב. תו”א משפטים עה, ג. עו, ריש ע”ד.

(16) בראשית א, ה. וראה תו”א בראשית יד, סע”א. סה”מ תרל”ה ח”א ס”ע רפג. סה”מ תרפ”ח ע’ קנג.

(17) ראה רש”י סוטה מז, ב (ד”ה ויקרא). ערכי הכינויים (לבעל מח”ס סה”ד) ערך היום - הובא באוה”ת פרשתנו ע’ תרסו. וראה גם לקו”ש ח”ט ע’ 147 הערה 64.

(18) לקו”ת ריש פרשתנו יח, א.

(19) לא רק „כחיים” (לשון הכתוב - ואתחנן ו, כד), ע”ד „בכל היום יהיו בעיניך כחדשים” (ראה ספרי ופרש”י ואתחנן ו, ו), אלא „היום” ממש, „חדשים” ממש (ראה פרש”י תבוא כו, טז).

דהשנה החולפת - התחלתו (ועיקרו) מהעבודה החדשי הקיץ דהשנה החולפת (הסמוכים לחודש אלול) באופן דמלמטה למטה (ולאח"ז מוסיף גם החשבון החדשי החורף שלפנ"ז, וההכנה לשנה הבאה - התחלתה (ועיקרה) מהעבודה החדשי החורף דהשנה הבאה (הסמוכים לחודש אלול שלפניהם) באופן דמלמטה למעלה (ולאח"ז מוסיף גם ההכנה לחדשי הקיץ שלאח"ז)²⁹.

ויש לומר, ששני ענינים אלה מרומזים בשני הימים דר"ח אלול (שהוא מהחדשים שר"ח שלהם הוא לעולם ב' ימים³⁰) - שיום ראשון דר"ח הוא יום השלושים דחודש מנחם-אב, ששייך לסדר העבודה החדשי הקיץ³¹ (שהתחלתם בניסן), באופן דמלמעלה למטה („דודי ל"י), ויום שני דר"ח הוא יום הראשון דחודש אלול, שבו מתחילה ההכנה לסדר העבודה החדשי החורף (שהתחלתם בתשרי), באופן דמלמטה למעלה („אני לדודי").

ומודגש יותר בקביעות שנה זו, שר"ח אלול חל ביום השבת וביום הראשון - שביום השבת (יום א' דר"ח, ל' מנ"א) העבודה היא באופן דמלמעלה למטה

שעי"ז נמשך מבחי' עליונה יותר . . מה שנתהפך קללה לברכה . . כמו שהתשובה גדולה מבחי' צדיק עי"ז שהחושך נהפך לאור . . מה שנהפך מרע לטוב זהו גבוה יותר מבחי' טוב בעצם".

ואעפ"כ קורין „ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וגו'" (המשכה מלמעלה למטה) בשבת (מברכים חודש אלול, או בשבת ר"ח אלול, שענינו „אני לדודי ודודי ל"י", עבודת האדם מלמטה למעלה דוקא²⁴).

ג. לכאורה אפשר לבאר זה ע"פ משנת²⁵ שכוין שחודש אלול כולל העבודה דכל השנה כולה (הן החשבון-צדק²⁶ (והתיקון ושלמות) דהשנה החולפת והן ההכנה לשנה הבאה) שיש בה שני אופני העבודה דמלמטה למעלה (בחדשי החורף שהתחלתם מתשרי, כולל גם ההכנה בחודש אלול, „אני לדודי ודודי ל"י) ומלמעלה למטה (בחדשי הקיץ שהתחלתם מניסן, „דודי²⁷ לי ואני לר"²⁸), נכללים שניהם בחודש אלול עצמו: „אני לדודי" - מלמטה למעלה, „ודודי ל"י" - מלמעלה למטה.

ובפרטיות יותר:

החשבון-צדק (והתיקון ושלמות)

(29) ולהעיר, שזהו גם תוכן החילוק שבין „חשבון" ל„הכנה" - שהחשבון שבסיום וגמר הענין הוא באופן דמלמעלה למטה, ואילו ההכנה (שלפני) בהתחלת הענין היא באופן דמלמטה למעלה.

(30) שבהם מודגש יותר מ"ש (בהקריאה דר"ח) „ובראשי חדשיכם", „ראשי" לשון רבים, „ראשי תרין בכל ירחא" (וח"ג רמח, א נת' באוה"ת פינחס ע' אקס"ה ואילך. ועוד).

(31) להעיר, ש„מחמשה עשר באב ואילך תשש כוחה של חמה" (סוף תענית), די"ל ע"ד הרמז, שכיון שמחמשה עשר באב ואילך מתחילה ההכנה לעבודה דחודש אלול באופן דמלמטה למעלה, נחלש התוקף ד„שמש הוי", גילויי ההמשכה מלמעלה למטה.

(24) ואף שיש לומר שהמשכה מלמעלה למטה דבפרשת ראה היא ע"ד הניתנת כח לצורך העבודה ד„אני לדודי" (ע"ד התגלות י"ג מדה"ר), מ"מ, מסתבר יותר לומר שתוכנה של פרשת ראה (שבה צריכים „להיות" בחודש אלול) שייך גם לעבודה דחודש אלול.

(25) שיחת ש"פ עקב, מבה"ח אלול (ע' 752 ואילך).

(26) ראה סה"מ תרצ"ו ס"ע 141 ואילך. וש"נ.

(27) שה"ש ב, טז.

(28) ראה אוה"ת פרשתנו א' תשא. שה"ש ח"ב ע' תקמג. סה"מ תרכ"ז ע' קצו. תרנ"ד ע' שכו. עטר"ת ע' תרנ"ט. הי"ש"ת ע' 28. ע' 151. ספר השיחות תש"ג ע' 177 ועוד.

(אלול) ותשרי (התחלת חדשי החורף), כידוע מנהג ישראל שמתמשה עשר באב ואילך מברכים איש את רעהו בברכת כתיבה וחתימה (וגמר חתימה) טובה³³, וכמרומו במזלו של חודש מנחם-אב, מזל אר"י³⁴ („אר"י זה הקב"ה, דכתיב ב"י³⁵ אר"י שאג מי לא יירא"³⁶), ר"ת אלול ר"ה יוהכ"פ³⁷ הוש"ר³⁸, היינו, שבחודש מנחם-אב נרמז גמר ושלימות החתימה טובה בה, פתקא טבא" דהוש"ר³⁹.

ועכצ"ל, שפרשת ראה (שקורין בסיומו של חודש מנחם-אב, בשבת מברכים חודש אלול או ביום א' דר"ח אלול) שייכת גם (ובעיקר) לאופן העבודה דמלמטה למעלה, ענינו העיקרי של חודש אלול, „אני לדודי“.

וכמרומו גם בתוכן הפרשה – שסיומה וחותרה [בפרשת הימים טובים, פסח ושבעות, הימים טובים חדשי הקיץ⁴⁰ ששייכים לסדר העבודה ד, דודי לי", ועד

(שהתעסקות היא בעניני קדושה בלבד, תורה ותפלה, ועד שהקדושה הודרת גם בענינים גשמיים, אכילה ושתי', שעל ידם מקיימים מצות עונג שבת); וביום ראשון (יום ב' דר"ח, א' אלול) מתחילה העבודה דששת ימי המעשה באופן דמלמטה למעלה (שעיקר ההתעסקות היא בעובדין תחול, לבררם ולזככם ולהעלותם לקדושה).

ועפ"ז אפשר לבאר הקשר והשייכות דפרשת ראה לשבת (מברכים או בשבת) ר"ח אלול – דכיון שבשבת (מברכים חודש אלול הוא לעולם בחודש מנחם-אב, ושבת) ר"ח אלול הוא לעולם יום ראשון דר"ח³² שהוא יום השלושים דחודש מנחם אב, מודגש בו יותר (החשבון של) אופן העבודה דמלמטה למטה, ולכן קורין בו „ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה“.

ד. אבל, מסתבר יותר לומר שפרשת ראה שייכת (לא רק לאופן העבודה דמלמטה למטה, אלא גם) לאופן העבודה דמלמטה למעלה, כי:

אף שהקריאה דפרשת ראה בשבת מברכים חודש אלול או בשבת ר"ח אלול היא בסיומו של חודש מנחם-אב, הרי, ענינו העיקרי דיום השבת זה שייך לחודש אלול, הן בנוגע לשבת מברכים חודש אלול, שענינו המשכת ברכה לחודש אלול, והן (ועצאכ"ס) בנוגע לשבת ר"ח אלול, שאף ששייך למנין הימים דחודש מנחם-אב, ה"ה יום ראשון דראש חודש („ראש" שכולל כל ימי החודש) אלול.

ועוד ועיקר: גם (סיומו של) חודש מנחם-אב (שבו מברכים חודש אלול, ובו חל יום א' דר"ח אלול) כבר לחודש

33) ולהעיר ש,חמשה עשר באב" עולה מכוון כמנין „כתיבה וחתימה טובה“ (דרכי חיים ושולם סתרפ"ד).

34) ספר יצירה פ"ה מ"ב, רש"י ר"ה יא, ב. יל"ש שבהערה 36.

35) עמוס ג, ח.

36) יל"ש ירמי' רמז רנט.

37) „וגם ימים נוראים נקראים ע"ש אר"י, כי אר"י אותיות יראה“ (לקו"ת ר"פ עקב).

38) של"ה במסכת ר"ה שלו (ריג, א). שם חלק תושב"כ פ' שופטים (שעח, ב). סידור של"ה במקומו. הובא ונתבאר באוה"ת נ"ך ח"א ע' שעד. תסו. ח"ב ע' אינו. אוה"ת ר"ה ע' א"תכב. סה"מ תרפ"ט ע' 31.

39) ראה זחר ח"א רכ, א. ח"ג לב, א. פע"ח שער הלולב פ"ד. וראה שיחת ליל הושענא רבה תשמ"ו.

40) להעיר ממארו"ל אודות החילוק בין בנות נשואות למקום קרוב לבנות נשואות למקום רחוק (שהש"ר פ"ז, ב (ב). סה"מ עזרת ע' ל. לו. תרפ"ט ע' 56. 70).

32) משא"כ יום ב' דר"ח אלול (א' אלול) אינו חל בשבת, כיון שר"ה אינו חל ביום ראשון (כהכלל, לא אד"ו ראש" – טור א"ח סתכ"ח).

אתערותא דלעילא ממקום שאין אתערותא דלתתא מגעת שם, וע"י המשכתה להאדם (מלמעלה למטה) מתגלה אמיתת הענין דבלי גבול (גם מצד גדרי האדם), שלכן נקרא האדם (לא „אני“, אלא „לי“, שמורה על הנצחיות (בלי גבול), „כל מקום שנאמר לי אינו זו לעולם“⁴⁵. אבל לאידך, ה"ז גילוי מלמעלה שאינו בא ע"י עבודת האדם, נהמא דכיסופא⁴⁶.

והשלמות האמיתית היא בחיבור שתי המעלות („אני לדודי ודודי לי“) גם יחד („אלול“) – מעלת עבודת האדם ומעלת הבלי גבול, כמרומו בהתחלת וסיומו תיבת „אלול“ (שכוללים כל התיבה) – „אני“ (עבודת האדם), „לי“ (בלי גבול), היינו, שגם עבודת האדם (מלמטה למעלה) היא באופן שלמעלה ממדידה והגבלה (כמו הגילוי מלמעלה למטה).

ויש לומר, שענין זה מרומו גם בחמשת הראשיתיות שב„אלול“ – ג' הקוין דתורה („אנה⁴⁷ לידו ושמתי לך“⁴⁸) (עבודה) תפלה („אני לדודי ודודי לי“) וגמ"ח („איש⁴⁹ לרעהו ומתנות לאביונים“⁵⁰), תשובה („אתי⁵¹ לבכך ואת

להסיום וחותרם ממש (הקריאה דמפטיר)) „חג הסוכות תעשה לך“⁴¹ (כולל גם שמיני-עצרת⁴²), היו"ט חדשי החורף⁴⁰ ששייכים לסדר העבודה ד„אני לדודי“.

ה. ויש לומר הביאור בזה – בהקדם משנת⁴³ שבחודש אלול ישנו (נוסף על ב' אופני העבודה דמלמטה למעלה, „אני לדודי“, ומלמעלה למטה, „דודי לי“) גם (ובעיקר) החיבור ד„אני לדודי ודודי לי“, שמצירוף שניהם יחד נעשה שמו (שהשם מורה על תוכנו ומהותו) של חודש „אלול“, ר"ת „אני לדודי ודודי לי“, שכולל שניהם בתיבה אחת.

ונקודת הענין – שיש מעלה ב„אני לדודי“ לגבי „דודי לי“, ויש מעלה ב„דודי לי“ לגבי „אני לדודי“, והשלמות האמיתית היא בחיבור שתי המעלות („אני לדודי ודודי לי“) גם יחד:

המעלה ד„אני לדודי“ – עבודת האדם („אני“) באופן של אתערותא דלתתא (מלמטה למעלה). אבל לאידך, כיון שהאדם מצד עצמו הוא מוגבל, ביכולתו להגיע לדרגת האלקות („דודי“) שיש לה ערך ושייכות להגבלת האדם („אני“), ובלשון החסידות⁴⁴: אתערותא דלעילא שע"י (ובערך) האתערותא דלתתא.

המעלה ד„דודי לי“ – התגלות דרגת האלקות („דודי“) שבאין-ערוך להגבלת האדם [„דודי“ הב', „אני לדודי ודודי לי“], שלמעלה מ„דודי“ הא' שבערך להגבלת האדם], ובלשון החסידות:

41 טז, יג.

42 כדרשת חז"ל על הפסוק „והיית אך שמח“, „לרבות לילי יום טוב האחרון לשמחה“ (הובא בפרש"י שם, טו).

43 שיחת ש"פ עקב הנ"ל (סה"ש תנש"א ח"ב ע' 758-9 (לעיל ע' 359)).

44 ראה לקו"ת שה"ש כד, סע"א ואילך.

ובכ"מ.

45 ראה ויק"ר פ"ב, ג. מדרש שמואל פ"ט. ספרי בהעלותך יט, טז.

46 ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. לקו"ת צו ז, ריש ע"ד.

47 משפטים כא, יג – שנאמר בערי מקלט, ורומז על התורה – „דברי תורה קולטין“ (מכות י"ד, א. וראה אוה"ת מסעי' ע' א"ת"ד ואילך. סה"מ תרנ"א ע' רד"רה).

48 לקוטי תורה ושער הפסוקים האריו"ל משפטים עה"פ. פע"ח שבהערה 4.

49 אסתר ט, כב. וראה פרי חדש או"ח סו"ס תקפא: ונוהג אני לשלוח מנות לעניים ערב ר"ה. – ראה בארוכה לקו"ש ח"י"ד ע' 369 ואילך.

50 ספר ערוגת הבושם בשם ס' אמרכל.

51 נצבים ל, ו.

תחתונה (מטה) שלפני-ערך הגבלת ומצב האדם, אלא היא מלכתחילה) בדרגא עליונה (מעלה) שלמעלה ממדידה והגבלה, להיותה מצד מציאותו האמיתית והפנימית דהאדם („אתם קרויין אדם" 62 ע"ש אדמה לעליון⁶³), נשמת האדם, שהיא „חלק אלקה ממעל ממש" 64, „יחידה לייחדך" 65, שהיא בתכלית היחוד עם הקב"ה, „ישראל וקובה" כולא חד" 66.

ו. עפ"ז יש לבאר הקשר והשייכות דחודש אלול לפרשת ראה:

כדי שהעבודה דחודש אלול תהי' בשלימות, ע"י חיבור ב' המעלות ד„אני לדודי ודודי לי" גם יחד, שעבודת האדם („אני") היא באופן של בלי גבול („לי") - צריך האדם (המוגבל) להיות בדרגא נעלית שלמעלה ממדידה והגבלה (ע"ז שמגלה את מציאותו האמיתית שהוא חד עם קוב"ה).

וזהו התוכן דפרשת ראה - „ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה" - שבתור הקדמה לעבודת האדם (מלמטה למעלה) בכל פרטי הענינים דעשה ולא תעשה (כהמשך הכתוב, „אשר תשמעו אל מצוות ה' גו" 67, והשלילה ד„אם לא תשמעו גו" 68), מודגש גודל מעלתו של האדם העובד (כא"ז מישראל) שאומרים לו:

„ראה" - ששייך וצריך להיות לא

לבב" 52) וגאולה („אשירה" 53 לה' ויאמרו לאמר" 54) - שעבודת האדם בג' הקוין שעליהם „העולם (שנחלק לג' עולמות ב"ע) עומד" 55 היא באופן שלמעלה ממדידה והגבלה (דהאדם ודהעולם), ע"ז שחדורה בעבודת התשובה שענינה „והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה" 56 (עולם האצילות, עולם הרביעי), ועד לענין הגאולה, עולם החמישי⁵⁷ („חמישית לפרעה" 58, „דאתפריעו ואתגליין מיני כל נהורין" 59) שבאין-ערוך לכל סדר השתלשלות דד' עולמות אבי"ע⁶⁰, ודוגמתו בנפש האדם - שעבודתו חדורה ונעשית מצד בחי' היחידה⁶¹.

בסגנון אחר: עבודת האדם מלמטה למעלה („אני לדודי") היא (לא בדרגא

52 בעל הטורים עה"פ. ב"ח שבהערה 4.

53 בשלח טו, א בשינוי סדר - ראה הערה הבאה.

54 כ"ה בשו"ע האריז"ל במקומו. ובפע"ח שבהערה 4 (בהגהת צמח): לה' ויאמרו לאמר אשירה, ר"ת אלול למפרע.

55 אבות פ"א מ"ב.

56 קהלת יב, ז. וראה לקו"ת פרשתנו כד, ד.

ובכ"מ.

57 ויש לקשר זה עם לימוד פרקי אבות בשבת זה - פרק חמישי, דרגא חמישית שלמעלה מסדר השתלשלות, וביחד עם זה, התחלתו, בעשרה מאמרות נברא העולם, והמשך הפרק בסדר דמלמטה למעלה: בריאת העולם, עשרה דורות מאדם ועד נח, עשרה דורות מנח ועד אברהם וכו', עד לעשרה נסים שבבית המקדש.

58 לשון הכתוב ויגש מז, כד.

59 זח"א רי, א. וראה גם לקו"ת ס"פ פינחס.

שם שה"ש כד, ריש ע"ד.

60 ראה מאמרי אדה"ז תק"ע (ע' צב). ובשינויים - אוה"ת בהר ח"ב ע' תרכ (ושם: „ד' ידות הם ד' עולמות אבי"ע והחמישית לפרעה הוא בחי' עתיק יומין". ובמאמרי אדה"ז שם מביא עוד פירוש „והחמישית לפרעה היא בחי' ההשפעה שמעצמו המאציל ב"ה לנאצלים").

61 ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 660.

62 יבמות סא, רע"א.

63 ספר עשרה מאמרות מאמר אם כל חי ח"ב סל"ג. של"ה ג, א, כ. ב. שא, ב. ועוד.

64 תניא רפ"ב.

65 נוסח הושענות דיום ג'. וראה לקו"ת בלק ע, א"ב. וראה גם לקו"ת פרשתנו כו, א.

66 תניא פ"ד ורפכ"ג בשם הוהר. וראה זתר ח"א כד, א. ח"ב ס, א. תקו"ז ת"ו בתחילתו. לקו"ת נצבים מ, א. ועוד.

67 יא, כו.

68 שם, כה.

גם יחד („לאתבא צדיקיא בתיובתא"71). והכח לחיבור ב' הענינים דמלמעלה למטה ומלמטה למעלה („נותן לפניכם . . ברכה וגו'") הוא מדרגא שלמעלה משניהם - „ראה אנכי", „אנכי מי שאנכי", „דלא אתרמיז בשום אות וקוצא"72, בחי' שלמעלה מגדר מעלה ומטה - שעל ידה נעשה חיבור שניהם יחד].

ועד"ז בסיום הפרשה - „חג הסוכות תעשה לך", שסימו וחותמו בשמיני-עצרת73 - שענינו של שמע"צ „עצרת תהי' לכם", יהיו לך לבדך ואין לורים אתך"74, „ישראל ומלכא בלחודוהי"75, וענין זה מרומז כבר בהקריאה בתורה בשבת (מברכים אלול או בשבת) ר"ח אלול76, ללמדנו, שעבודת האדם („אני

רק) בדרגא של שמיעה, אלא (גם) בדרגא של ראי'76, „אנכי" - „אנכי מי שאנכי", „נותן" - „כל הנותן בעין יפה הוא נותן", „לפניכם" - „לפנימיותם, „היום" - באופן של אור וגילוי, ובאופן נצחי, „ברכה וגו'" - כל עניני ברכות, הן ברכות גלויות, והן ברכות נעלות יותר שהן מבחי' סתים (כנ"ל ס"ב).

כלומר: הגישה לכללות עבודת האדם („אני לדודי"), היא, מתוך ידיעה והכרה שבפנימיותו („לפניכם") ניתן („נותן") הגילוי („היום") דבחי' „אנכי מי שאנכי", ועי"ז נעשה כללות עבודתו מלמטה למעלה („אני") באופן נעלה ביותר, ועד למעלה ממדידה והגבלה („לי").

[ובפרטיות יותר - מודגש בפרשת ראה גם חיבור ב' אופני העבודה דמלמטה למעלה („אני לדודי") ומלמעלה למטה („דודי לי") גם יחד („אלול")77:

„נותן לפניכם": „נותן" - נתינה מלמעלה למטה, ו„לפניכם" - לפנימיותכם, שהשלימות האמיתית בהמשכה בפנימיות היא כשנעשית (גם) מצד עבודת האדם מלמטה למעלה.

„ברכה וגו'": „ברכה" - ברכה גלוי' שנמשכת מלמעלה למטה, וברכת נעלית יותר שבאה ע"י הפיכת הקללה לברכה - מלמטה למעלה. ודוגמתם בעבודה - עבודת הצדיקים (מלמעלה למטה) ועבודת הבעלי תשובה (מלמטה למעלה) ועבודתם

71 ראה זחר ח"ג קנג, ב. לקו"ת ר"ה נח, ד. האיניו עה, סע"ב. שמע"צ צב, ב. שה"ש מה, א. ג, סע"ב. שיחת אהש"פ תרצ"ד (לקו"ד ח"א קמו, ו אילך). ספר השיחות קיץ ה'ש"ת ע' 137. ועוד.

72 לקו"ת פנחס פ, סע"ב. וראה זחר ח"ג יא, א. רנו, ב.

73 ראה לעיל הערה 42.

74 משלי ה, יו. שמו"ר פט"ו, כג. סה"מ עת"ר ע' לה. מד. המשך תער"ב ח"א ע' תלה. סה"מ תש"ד ע' 43. 47; תש"ט ע' 69. 73 (הא); ה'ש"ת ע' 71. 82. ועוד.

75 ראה זחר ח"ג סד, א. רח, ב. ח"ג לב, א. אה"ת שמע"צ ח"ה ע' ביקמט. ביקנג. סה"מ תרפ"ד ע' לו. נא. ועוד.

76 להעיר שחלק עיקרי מפרשת ראה - מ„עשר תעשר" (חמישי**) עד סוף הפרשה - קורין בשמיני-עצרת.

(*) כמנהגיניו שמתחילין מ„עשר תעשר" (ולא מ„כל הבכור") גם כשחזל בחזל (מפני שאז זמן מעשרות).

(**) להעיר, שב' עישורין (עשר תעשר) הם חומש (חמישי"), ששייך לדרגא החמישית (ראה תו"א ויצא כב, ד), הר"ת החמישי דאלול (גאולה), כנ"ל ס"ה.

69 ובהדגשה יתירה - שענין הרא" נאמר בלשון ציווי, ו„דבר אל קיני יקום לעולם" (ישעי' מ, ח).

70 להעיר גם מ"ש בהפטרה השייכת לפרשת ראה: „ושמתי כדכד שמשותך" (ישעי' נד, יב), „להוי כדיו וכדיו" (ב"ב עה, א) - שהו"ע חיבור ב' אופני העבודה דמלמעלה"ט ומלמטלמ"ע (ראה בארוכה לקו"ת פרשתנו כד, ד אילך).

מיום השבת⁷⁹), שגם בו תהי' העבודה ד"אני לדודי" (עבודת האדם) מתוך מעמד ומצב של שבת (ועיי' גם במשך כל ימי חודש אלול).

ה. וענין זה מודגש עוד יותר ביום השבת (א' דר"ח) עצמו - בהקדימה דשבת לר"ח:

אף שביום זה ישנם ב' הענינים דשבת ור"ח, מ"מ, ענינו של השבת קודם ומודגש יותר מענינו של ר"ח, כמודגש בתפלות היום, שנוסח התפלה הוא של שבת, אלא שמוסיפים ומזכירים גם ענינו של ר"ח (לאחרי ענינו של שבת), ועד"ז בברכת המזון (שחיובה מן התורה⁸⁰), שמזכירים תחילה ענינו של שבת (רצה") ואח"כ ענינו של ר"ח ("יעלה ויבוא"⁸¹), ומודגש יותר בקידוש היום, שלא מזכירים כלל ענינו של ר"ח, ועד"ז (וחידוש גדול יותר) בברכות ההפסטה, שאף שמפטירין (לא בענינו של שבת, מה"שבע דנחמתא", אלא) בענינו של ר"ח, "השמים כסא" (הפסרת שבת ר"ח), ופסוק ראשון ואחרון ד"מחר חודש" (הפסרת שבת ער"ח), מ"מ, חותמים הברכה בענינו של שבת בלבד (דלא כביי"ט שחל בשבת שחותמים גם בענינו של יו"ט).

ויש לומר הרמז בזה בעבודת האדם⁸²:

79) ראה זר"ח ב"ב סג, ב, פה, א.

80) רמב"ם הל' ברכות פ"א ה"א.

81) ועד"ז ב"הרחמן" שבסיום ברכת המזון - "הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת כו", ואח"כ "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה".

82) כבכל עניני התורה, שנוסף על פשטות הענינים [ובנדודי: הקדמת שבת לר"ח - כיון שתדיר ושאינו תדיר קודם, ובקידוש היום ובברכות ההפסטה לא מזכירים ענינו של ר"ח, כיון שבר"ח אין קידוש והפסטה], ישנו גם רמז והוראה בעבודת האדם - כפי שמצינו בנוגע

לדודי" צריכה להיות באופן נעלה ביותר ועד למעלה ממדידה והגבלה, מצד עצם מציאותו שהוא חד עם קוב"ה.

ז. ויש להוסיף, שענין זה (שעבודת האדם היא מלכתחילה בדרגא נעלית שלמעלה ממדידה והגבלה) הוא בהדגשה יתירה בהקביעות דר"ח אלול בשבת⁷⁷:

מעמדו ומצבו של כאו"א מישראל ביום השבת הוא באופן נעלה יותר ועד לעילוי שבאי"ן-ערוך למעמדו ומצבו בימות החול. ונמצא, שבר"ח אלול שחל בשבת מתחילה העבודה ד"אני לדודי" (עבודת האדם) כשהאדם נמצא במעמד ומצב של שבת (א' שבת'דיקער איד"), ובהתאם לכך נמשכת העבודה דחודש אלול גם בימי החול - במעמד ומצב של שבת ("אויף א' שבת'דיקן אופן").

ובפרטיות יותר - בנוגע לב' הימים דר"ח אלול:

ככמה חדשים שר"ח שלהם ב' ימים יכול להיות שבת ר"ח באופן שא' דר"ח חל ביום חול (יום הששי) וב' דר"ח חל בשבת, משא"כ ר"ח אלול כשחל בשבת, הי' לעולם באופן שא' דר"ח הוא ביום השבת וב' דר"ח ביום חול (יום ראשון)⁷⁸.

ויש לומר, שבוה מודגש שהעבודה ד"אני לדודי" (מלמטה למעלה) אינה באופן דמן הקל אל הכבד, תחילה באופן של חול ואח"כ באופן של שבת, אלא היא מלכתחילה באופן של שבת, ולא עוד אלא שיום ראשון דר"ח ("ראשון" - גם במעלה וחיובות - בהענין דראש חודש) שחל בשבת פועל ומשפיע גם על יום שני דר"ח שחל ביום ראשון בשבוע (שמתברך

77) להעיר, שבשבת ר"ח מודגש החיבור

דמלמעלה למטה (שבת ש"מקדשא וקיימא" - ביצה יו" א) ומלמטה למעלה (ר"ח שתלוי בקידוש ב"ד).

78) ראה לעיל הערה 32.

שייך כו' גם לעולם, „משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים”.

ועפ"ז יש לבאר תוכן הדגשת ענינו של שבת יותר מענינו של ר"ח אלול, ע"י הקדימה דשבת לר"ח, ועאכו"כ עי"ו שלא מזכירים ענינו של ר"ח (בקיבוש ובברכת ההפטרה) אלא ענין השבת בלבד - שעבודת האדם („אני לדודי") צריכה להיות באופן שבהתחלת עבודתו נמצא במעמד ומצב שלמעלה לגמרי מהעולם, שענינו של יום השבת (בלי גבול) נרגש אצלו יותר מענינו של ר"ח (ששייך להגבלת העולם), ועד שבכמה ענינים נרגש ענין השבת בלבד (שבת בפ"ע, שלמעלה משייכותו לר"ח), ובמילא, גם הזכרת ענינו של ר"ח אינה מגבילה את מעלת השבת (בלי גבול), אלא אדרבה, שע"ז נמשכת מעלת השבת (בלי גבול) בענינו של ר"ח⁸⁵, ובנדו"ד, ר"ח אלול, „אני לדודי" - שעבודת האדם תהי' באופן שלמעלה ממדידה והגבלה (שבת).

ובהדגשה יתירה מצד הקריאה דיום השבת זה - „ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה" - שכיון שבחי' אנכי מי שאנכי ניתנת בפנימיותו באופן של קביעות ונצחיות, ה"ה בודאי למעלה לגמרי מהגבלת וגדרי העולם (למעלה מהזמן, ולמעלה אפילו מ„סדר זמנים"), ובהיותו במעמד ומצב זה עובד עבודתו (עבודת האדם) בהגבלת וגדרי העולם.

*

ט. ויש להוסיף שהקשר והשייכות דפרשת ראה וחודש אלול (עבודת האדם באופן שלמעלה ממדידה והגבלה) הוא בהדגשה מיוחדת בשבת ר"ח אלול דשנת ה'תנשא, ה' תהא שנת נפלאות אראנו.

(89) לכל לראש - בר"ח שבשבת עצמו, ועי"ז גם בר"ח שלמחרתו, ביום ראשון בשבוע.

הקדימה דשבת לר"ח היא מהתחלת הבריאה - שהרי, ראש חודש ניתוסף לאחרי בריאת העולם, כדיוק לשון חז"ל⁸³ „משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים", „משבחר" (ולא „משברא") דייקא [ויש לומר, שענין זה קשור גם עם הבחירה ביעקב ובניו (כמהשך המדרש⁸³ „וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו ר"ח של גאולה"), שעל ידם נעשית קביעות החדשים והשנים, „ישראל אינהו דקדשינהו לזמני"], משא"כ שבת שנקבע מהתחלת (וקודם) הבריאה (וכידוע⁸⁴ שיש שבת שלפני ששת ימי המעשה⁸⁵), „שבת מקדשא וקיימא"⁸⁶.

ובעומק יותר - ש,שבת קדמה לעולם⁸⁷, למעלה מהזמן⁸⁸, משא"כ ר"ח

לתקיעת שופר בר"ה: „אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר, עורו ישנים משנתכם כו' ותורו בתשובה כו' (רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד). - ולהעיר מהשייכות למנהג דתק"ש בחודש אלול (מיום ב' דר"ח אלול, וביום א' דר"ח תוקעין להתלמד* (היום יום' ל' מנחם-אב) - „כדי להזהיר ישראל שיעשו תשובה" (טור א"ח רסתקפ"א).

(83) שמו"ר פט"ו, יא.

(84) פרדס שער ד (שער עצמות וכלים) פ"ז. תורת העולה (להרמ"א) ח"ג פנ"ט. פי' הכמוני (לר' שבת דונולו) לספר יצירה פ"ד מ"ד.

(85) דאף שהזמן הוא נברא, ולפני הבריאה יום ראשון למע"ב) לא ה' זמן, מ"מ, ה' מעין ענין הזמן, „סדר זמנים" (ב"ר פ"ג, ו. נתבאר בשהמ"צ מצות האמנת אלקות פ"א נז, ב ואילך). וראה לקו"ש ח"י ע' 176 ואילך. (וש"ג).

(86) ביצה יז, א.

(87) פרדס שם.

(88) לקו"ת שה"ש כה, סע"א ואילך. ד"ה ויאמר גו' מחר חדש באוה"ת ברכה (ע' א'תתצא. א'תתצט). ובכ"מ.

* וי"ל, שכשחזל בשבת נעשה תוכן הענין ד-תוקעין להתלמד" מצד ענינו של השבת (שענינו תשובה עילאה), ע"ד יו"ט של ר"ה שחזל להיות בשבת (לקו"ת דרושי ר"ה נז, א ואילך. ובכ"מ).

שבימים האחרונים ממש (ובאופן דפועלה נמשכת גם בימים אלה) התקיים הכינוס של שלוחי חב"ד (מכו"כ מדינות) במדינה ההיא - שבה נמצאת העיר והערים ליובאוויטש, ליאדי, ליאזנא, רוסטוב ופטרבורג, שבהם חיו ופעלו נשיאי חב"ד במשך כו"כ דורות - נתכנסו השלוחים של נשיא חב"ד בדורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר בעיר הבריה של מדינה ההיא (מאסקווא), על מנת להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהפצת התורה והפצת המעיינות (דתורת חסידות חב"ד) הוצה, שע"ז אתי מר דא מלכא משיחא⁹⁴ -

ובשנה זו עצמה - עומדים כבר בר"ח אלול, חודש החשבון של כל השנה, אשר, הסך־הכל דהחשבון הוא: „עד מתי...!“

היתכן שבסיומם של י"א חדשים דשנת „נפלאות אראנו“, משיח צדקנו עדיין לא בא?!...!

ובסגנון דפרשת השבוע - „ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה“, כל עניני ברכות, ולכל לראש הברכה העיקרית דגאולה האמיתית והשלימה - שלא מספיק ששומעים (ומבינים) ש„הנה זה (המלך המשיח) בא“⁹⁵, אלא צריכים לראותו בעיני בשר, ולא רק „אראנו“ בלשון עתיד, אלא „ראה“, בלשון הווה, ובלשון ציווי!

י. ובפרטיות יותר - מודגשת השייכות להגאולה בכל פרטי עניני היום:

יום השבת - מעין ודוגמת (והכנה ל), יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים⁹⁶, ובפרט השבת השלישי

ובהקדמה - שעבודת האדם באופן שלמעלה ממדידה והגבלה לאמיתתה ובשלימותה שייכת רק בהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שנשמתו היא בחי' היחידה דכללות ישראל⁹⁷, ועל ידו מתגלית בחי' היחידה הפרטית (ניצוץ משיח⁹⁸) דכאו"א מישראל, דרגא החמישית, שחודרת בכל פרטי עניני העבודה, כמודגש בחמשת הר"ת ד„אלול“ (כנ"ל ס"ה).

וענין זה מודגש ביותר בשבת ר"ח אלול דשנה זו - כי:

נוסף על כללות הענין ד„אחכה לו בכל יום שיבוא“⁹⁹, ובפרט לאחרי ש„כלו כל הקיצין“⁹³, וסיימו כל עניני העבודה (כמדובר כמ"פ), נמצאים בשנה מיוחדת שהר"ת שלה „ה' תהי' שנת נפלאות אראנו“, „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“,

- וכבר ראו בפועל כו"כ „נפלאות“ הן בנוגע לגאולת הפרט והן בנוגע לגאולת הכלל, כולל ובמיוחד בנוגע לאחינו בני"ש שבמדינה ההיא, שרבים מהם יצאו מן המיצר אל המרחב, הן כפשוטו, והן (ובעיקר) בנוגע להאפשרות לחיות חיים יהודיים ע"פ התורה ומצוותי, ועד

90) ספר ארבע מאות שקל להאריז"ל (ע' רמא - בהוצאת ירושלים תשמ"ה). רמ"ז לזהר ח"ב מ, ב. ח"ג רס, ב. סה"מ תרל"ה ח"א ע' רסו. תרח"ץ ע' ר. ובכ"מ.

91) מאור עינים פינחס כה, יב - בשם העש"ט. סה"מ תרמ"ג ע' ע. וידוע הרמו לזה בנגלה דתורה - ש„דרך כוכב מיעקב“ (בלק כד, יז) דרשו חז"ל על כאו"א מישראל (ירושלמי מעשר שני ספ"ד), וגם על משיח (ירושלמי תענית פ"ד ה"ד), לפי שבכאו"א יש ניצוץ מנשמת משיח.

92) נוסח „אני מאמין“ (נדפס בכמה סידורים) - ע"פ לשון הכתוב בחקיק ב, ג. פירוש המשניות להרמב"ם סנהדרין הקדמה לפרק חלק היסוד הי"ב. 93) לשון חז"ל - סנהדרין צו, ב.

94) אגרת הבעש"ט הידועה - נדפס בכתר שם טוב (הוצאת קה"ת) בתחילתו. ובכ"מ. 95) שה"ש ב, ח. שהש"ר עה"פ. 96) תמיד בסופה.

ענין הנחמה: „כאישי אשר אמו נתחמנו כן אנכי”¹⁰³ אנהמכם ובירושלים נתחמו”¹⁰⁴, ועוד כו"כ פסוקים מיעודי הגאולה, כמו: „שמחו את ירושלים וגילו בה גוי”¹⁰⁵, „והביאו את כל אחיכם מכל הגוים גוי” בית ה”¹⁰⁶, ועד לסיומה וחזרתה בכפל הפסוק „והי' מידי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו”¹⁰⁷ יבוא כל בשר להשתחוות לפני”¹⁰⁸ (אף שבנדוד אין הכרח בדבר כדי לסיים בדבר טוב, כיון שבלאה"כ מסיימים בפסוק ראשון ואחרון דהפטרות מחר חודש).

וכן בהוספת פסוק ראשון ואחרון

(103) „אנכי” דייקא. – ועפ"ז י"ל שהנחמה שבהפטרות שבת ר"ח היא בדרגא נעלית יותר מהנחמה שבהפטרות פרשת ראה ע"פ הסדר ד, שבע דנחמתא” (עני' סוערה), כי, „עני' סוערה לא נוחמה” בגלל ש, ותאמר ציון עזבני ה' גוי”, בשלחו את הנביאים לנחמה (נחמו נחמו עמי”) ולא בא בעצמו לנחמם (ויש צורך להמתין להפטרות הרביעית (בשבוע שלאח"ז) שבה אומר הקב"ה „אנכי אנכי הוא מנחמכם”), משא"כ בהפטרות שבת ר"ח יש כבר בשבת השלישית הענין ד, „אנכי אנהמכם” (ובשבת שלאח"ז ניתוסף ב"פ אנכי, „אנכי אנכי הוא מנחמכם”).

(104) ישע"י טו, יג.

(105) שם, י.

(106) שם, כ.

(107) להעיר, ששייכותה של ההפטרות דהשמים כסאי לשבת ר"ח היא בגלל פסוק זה שנזכר בו שבת ור"ח – בנוגע לענין הגאולה, שלעתיד לבוא יעלו לרגל לא רק שלש פעמים בשנה (כמ"ש בסיום פרשתנו: „שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך גוי”), אלא „מידי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו”, ויתירה מזה: „הרי שחל ר"ח להיות בשבת. . באים שני פעמים, אחד של שבת ואחד של ר"ח, והעבים טוענין אותם בהשכמה ומביאים אותם לירושלים והם מתפללים שם בבוקר, והם טוענים אותם לבתיהם, מי אלה כעב תעופינה, הרי של בוקר, וכיונים אל ארובותיהם הרי של מנחה” (יל"ש ישע"י רמו תקג).

(108) שם, כב.

(כנגד גאולה השלישית וביהמ"ק השלישי) מ, שבע דנחמתא”.

יום א' דר"ח אלול – שר"ח בכלל קשור עם גאולה, „שהם עתידים להתחדש כמותה”⁹⁷, ובפרט ר"ח אלול שבה תיכף ובסמיכות לחודש מנחם-אב, שמו של משיח⁹⁸ (שנולד בחודש זה⁹⁹), ש, מזלו ארי", „ע"ש שבו „יבוא ארי' זה הקב"ה ויבנה אריאל”, ובפרט כשעומדים ביום השלושים דחודש מנחם-אב, גמר וסיום וסך-הכל דחודש מנחם-אב, אשר, גם הענינים הבלתי-רצויים שהיו בו¹⁰⁰ אינם אלא „על מנת שיבוא ארי' כו' ויבנה אריאל”, ושייך גם לחודש אלול, שהאל"ף ד, „ארי" הוא הר"ת ד, „אלול”.

פרשת ראה – שהגאולה היא באופן של ראי' (כנ"ל ס"ט), וכמרומו גם בסיום הפרשה בחג הסוכות שסיומו וחזתו בשמיני-עצרת, כידוע ש, „שמיני” שייך לגאולה (כניור. . של ימות המשיח שמונה¹⁰¹).

ומודגש גם בהפטרות – דאף שכשחל שבת פרשת ראה בר"ח אלול אין מפטירין ב, שבע דנחמתא”, „עני' סוערה”), אלא בהפטרות שבת ר"ח, הרי, גם ההפטרות דשבת ר"ח שייכת לתוכן הענין ד, „נחמתא”, כי, נוסף לכך שהיא בספר ישע"י ש, „כולי' נחמתא”¹⁰², נתפרש בה

(97) סנהדרין מב, א. סדר קידוש לבנה.

(98) ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד. איכה רבה פ"א, נא. מדרש משלי פרק יט.

(99) ירושלמי ואיכ"ר שבהערה הקודמת.

(100) נוסף לכך שבשנה זו שתשעה באב חל בשבת נדחו מפני השבת (שענינו גאולה), וע"פ הצעת רבינו הקדוש ש, ביקש לעקור תשעה באב. . הואיל ונדחה ידחה” (מגילה ה, ב), נעקרו ונדחו לגמרי.

(101) ערכין יג, ב.

(102) כ"ב יד, ב.

היא שבטבריא¹²¹ עתידין לחזור תחילה¹²² ומשם נעתקין למקדש".

יא. ובנוגע לפועל:

יש לפרסם ולעורר בכל מקום ומקום ע"ד העבודה המיוחדת דחודש אלול המרומזת בהמשת הראשי-תיבות דתורה תפלה גמ"ח תשובה וגאולה (כנ"ל ס"ה), ובהדגשה מיוחדת בנוגע לר"ת התמישי, ענין הגאולה, כפי שחודרת בכל עניני העבודה, ע"ז שחודרים ונעשים ברוחה של הגאולה (כולל ובמיוחד ע"י לימוד התורה בעניני הגאולה וביהמ"ק), מתוך צפי' וודאות גמורה שתיכף ומיד ממש רואים בעיני בשר ש,הנה זה (המלך המשיח) בא".

ובפשטות:

להכריז ולפרסם בכל מקום - בדברים היוצאים מן הלב - שהקב"ה אומר (ע"י עבדיו הנביאים) לכאו"א ישראל ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה, ועד שהיום ממש רואים בעיני בשר ברכת הגאולה האמיתית והשלימה.

[ויש להוסיף ולהדגיש שההכרזה והפרסום דכהנ"ל צ"ל גם ע"י אלה שטוענים שעדיין לא נקלט ענין זה (בשלימות) בהבנה והשגה והכרה שלהם, דכיון שגם אצלם ישנו ענין האמונה בשלימות, יכולים (ובמילא צריכים) הם לפרסם הדברים לאחרים, החל מבני ביתו (שבודאי אינם צריכים, לסבול" מזה שעדיין לא הונח הדבר בשכלו), וכל אלה

(מ)הפטרות, מחר חודש¹⁰⁹: „מחר" - רומז על הזמן דלעתיד לבוא, „למחר לקבל שכרם"¹¹⁰, „חודש" - רומז, שהם עתידים להתחדש כמותה", „ונפקדת" - מלשון זכרון, שהקב"ה פוקד וזוכר את כאו"א מבנ"י שגלו (כי יפקד מושבך") מעל שולחן אביהם¹¹¹ בהגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא¹¹², ובאופן (שמסיים בהמשך הכתובים¹¹³) ד,עד דוד הגדיל"¹¹⁴, גדלות שאין למעלה ממנה, ובאופן נצחי (גאולה שאין אחרי גלות¹¹⁵), כסיום וחותם ההפטרות: „עד עולם"¹¹⁶.

וגם בהקריאה שקורין (תיכף) בתפלת (וקודם התפלת עמידה ד)מנחה - „שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך"¹¹⁷ - שקיומה של מצוה זו יהי בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמ"ש¹¹⁸, „ואשיבה שופטיך ככראשונה"¹¹⁹ ויועצין כבתחלה"¹¹⁹, ובפרטיות כפס"ד הרמב"ם¹²⁰ ש„קבלה

(109) שמואל-א כ, יח.

(110) עירובין כב, א. ע"ו ג, א. ד, ב. פרשי

ס"פ ואתחנן.

(111) ראה ברכות ג, א.

(112) ובנוסף ד,יעלה ויבוא" - יפקד ויזכר זכרונו ופקדונו כו' וזכרון משיח בן דוד עבדך כו".

(113) ואף שאין אומרים אותם בשבת ר"ה כיון שאומרים רק פסוק ראשון ואחרון, הרי נכללים הם באמירת פסוק ראשון ואחרון שכוללים הפסוקים שבינתיים.

(114) שמואל-א שם, מא. וראה ד"ה ויאמר גו'

מחר חודש באוה"ת ברכה (ע' איתחצב ואילך) דקאי על לעתיד לבוא.

(115) תוד"ה ה"ג ונאמר - פסחים קטז, ב.

(116) שמואל-א שם, מב.

(117) ר"פ שופטים.

(118) ישע' א, כו.

(119) בכך הדמיון למעליותא, כנ"ל הערה 12.

(120) הל' סנהדרין פ"ד הי"ב.

(121) ש,טובה ראייתה* (מגילה ו, א).

(122) ונפק"מ לפועל (וי"ל שלכן הביאו הרמב"ם בספר „הלכות הלכות") - ששיבת הסנהדרין יכולה להיות גם קודם בנין ביהמ"ק (וראה גם לקו"ש ח"ט ע' 105).

(* להעיר מהשייכות לשבת פרשת ראה.

„וזאת הברכה אשר ברך משה“¹²⁶ (שקורין בשמחה, בסיומו של חג הסוכות שאודותיו מדובר בסיום פרשתנו) – „לעיני כל ישראל“, ו„מתכיפין התחלה להשלמה“¹²⁷ – „בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ“¹²⁸, את „השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה“¹²⁹ (כמ"ש בהפטרה דשבת ר"ח),

וכן תהי' לנו – שבהמשך להתחדשות הבריאה בראש השנה דשנת נפלאות אראנו (שבו נמשך ונתגלה „אור חדש ומחודש שלא הי' מאיר עדיין מעולם“¹³⁰), זוכים ביום הש"ק ר"ח אלול (התחלת החשבון דכל השנה) להתחדשות הבריאה¹³¹ בתכלית השלימות – „השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה“, ביחד עם החידוש בתורה בתכלית השלימות – „תורה חדשה מאתי תצא“¹³².

וכל הקהל עונה אמן – כמארז"ל¹³³ „גדול העונה אמן יותר מן המברך“, באופן ש„גבורים נוצחין“¹³⁴ – אמן כן יהי רצון.

שנמצאים בסביבתו, כל אחד ואחת מישראל¹²³, ובודאי שע"י ההשתדלות המתאימה יתקבלו הדברים ויפעלו פעולתם, כולל גם אצל המכריז והמפרסם, שיוקלט אצלו בפנימיות וכו'.

יב. ויה"ר שמהדיבור בכהנ"ל נזכה תיכף ומיד – ביום הש"ק זה – לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בפועל ממש.

ובפרט כשמקשרים זה עם אמירת „לחיים“ בהתוועדות חסידית, „ברוב עם הדרת מלך“¹²⁴, בבית הכנסת ובית המדרש ובית מעשים טובים דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

„לחיים“, „לחיים ולברכה“¹²⁵ – לכל המטובים כאן, ועל ידם לכל בני" בכל מקום שהם, להתברך כולנו כאחד בכל הברכות באופן ד„ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה“, כולל ובמיוחד ברכת כתיבה ותחימה טובה לשנה טובה ומתוקה,

ועאכו"כ הברכה הכי עיקרית – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו באופן שכאו"א מראה באצבעו ואומר „ראה“,

ובלשון הכתוב בסיום ותותם פרשת

126 ר"פ ברכה.

127 ב„רשות לחתן בראשית“.

128 בראשית א, א.

129 ישע"י טו, כב.

130 אגה"ק סי"ד.

131 ומתאים להלימוד בהתחלת פרק חמישי

דאבות – „בעשרה מאמרות נברא העולם“.

132 ישע"י נא, ד. ויק"ר פיג, ג. נתבאר בארוכה שה"ש תנש"א ח"ב ע' 566 (לעיל ע' 177) ואילך.

133 נזיר בסופה.

134 להעיר מהשייכות לחג הסוכות (שבסיום פרשתנו) – שע"י נטילת ד' מינים רואים ש„אינון נצוחיא“ (ויק"ר פ"ל, ב).

123 שכאו"א מישראל הוא מציאות חשובה (ובודאי שאינה בטילה, ח"ו, קבוע לא בטל) גם כשישנם מלבדו עוד רבים מבני"ו, ובפרט בנוגע להגאולה האמיתית והשלימה, שאפילו יהודי אחד לא ישאר בגלות ח"ו, כי אם, „כל יושבי עלי“.

124 משלי יד, כח.

125 ראה ספר השיחות רצ"ו – חורף ה'ש"ת ע' 230. „היום יום“ כט אדר א.

לזכות

הוד כבוד קדושת

אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח שי' לעולם ועד

מתוך חיים נצחיים טובים מתוקים ושמחים

בלי הפסק בינתיים

ויהי רצון שיראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו,

חסידיו ומכלל ישראל,

וינהיג את כולנו מתוך בריאות הנכונה,

ויעלה תיכף ומי"ד ממ"ש את כל בני שליט"א

קוממיות לארצנו הקדושה בגאולה האמיתית והשלימה,

והעיקר תיכף ומיד ממש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ועד התמימים להפצת ה"דבר מלכות"

1347-225-1928